

De voordelen van de methodiek DaadKracht op een rij

Met DaadKracht heeft u als instelling iets in handen waarmee én begeleiders leren om de zorg en dienstverlening (nog) beter af te stemmen op de behoeftes en wensen van cliënten én een manier om het ondersteuningsplan echt van de cliënt te laten zijn. Daarnaast is het een cliëntervaringsinstrument dat voldoet aan de criteria. DaadKracht biedt u een methodiek die de dialoog tussen begeleiders en cliënten, het gebruik van het ondersteuningsplan en het meten van cliëntervaringen inbedt in de dagelijkse praktijk. De voordelen op een rij:

- meer zeggenschap voor de cliënt;
- geschikt voor alle doelgroepen (lvg, mvb, emb);
- elke individuele cliënt kan deelnemen;
- input voor ondersteuningsplan vanuit cliënt;
- wensen en acties samen met cliënt vormgegeven, op voor hem herkenbare manier;
- bijdrage aan professionele ontwikkeling van begeleider dankzij handvatten in communicatie;
- aansluiting bij criteria waaier van de VGN;
- vertaling naar verbeterinformatie op locatie- en instellingsniveau;
- maatwerk mogelijk; zorginstellingen en cliëntenraden kunnen onderwerpen voor de dialoog aandragen.

Door wie?

DaadKracht wordt uitgevoerd door CAOM (Communicatie Advies Op Maat) en het LSR, landelijk steunpunt (mede)zeggenschap. CAOM verzorgt de training in de communicatiemethodiek, het LSR verzorgt het onderzoeksdeel. Wilt u meer informatie, neemt u dan contact op met CAOM of het LSR.

Over communicatiemethodiek en ondersteuningsplan:

Arno van Lipzig, directeur CAOM, tel. 077-808 01 05, arnovanlipzig@caom.nl

Over onderzoek en cliëntervaringsinstrument:

Helena Wiersma, projectleider LSR, tel. 030-293 76 64, h.wiersma@hetlsr.nl

Anders leren communiceren met cliënten
Vastleggen wensen en afspraken in ondersteuningsplan
Cliëntervaringsinstrument

DaadKracht

DaadKracht

Kwaliteit van zorg en zeggenschap van cliënten hebben alles met elkaar te maken. Deskundige medewerkers spelen daarbij een essentiële rol. Zij zijn degenen die de dialoog voeren met een cliënt en diens behoeftes en wensen duidelijk moeten krijgen. Ook die van cliënten met een verstandelijke beperking die zich verbaal moeilijker kunnen uiten. DaadKracht is een methode met een totaalbenadering. DaadKracht traint medewerkers in de communicatie met cliënten; versterkt de dialoog en eigen regie van cliënten; zorgt voor vastlegging van wensen in het ondersteuningsplan; en gebruikt de informatie als cliëntervaringsinstrument om de kwaliteit van zorg en leven van cliënten te verbeteren.

DaadKracht is een methodiek die cliënten en hun begeleiders handvatten biedt om de meningen en wensen van cliënten met een verstandelijke beperking over de kwaliteit van zorg en zijn bestaan, in beeld te brengen. DaadKracht zorgt dat van wensen van cliënten afspraken worden gemaakt die als input dienen voor het ondersteuningsplan.

Een goede basis, maar nog niet voldoende. Want wat gebeurt er met de afspraken? Zijn ze werkbaar en vinden cliënten dat hun wensen zijn gehoord? DaadKracht is daarom meer en zet nog een volgende stap. De communicatie met de cliënt en de vastlegging in het ondersteuningsplan vormen namelijk ook de basis voor cliëntervaringsonderzoek en verbeterinformatie. Zo krijgt u als instelling een geïntegreerd beeld van de kwaliteit van zorg en kwaliteit van leven vanuit het perspectief van de cliënt.

Wat houdt de methodiek DaadKracht in?

Het doel van DaadKracht is om aan alle cliënten met een verstandelijke beperking - ongeacht de zwaarte van de beperking - optimaal zeggenschap en regie te geven over de kwaliteit van bestaan en de kwaliteit van zorg en dienstverlening. De Methodiek DaadKracht bevat de volgende elementen:

Anders leren communiceren met cliënten

Zorg is een dialogisch proces. Begeleiders spelen hierin een belangrijke rol. Maar hoe communiceer je met cliënten die zich verbaal moeilijker kunnen uiten en/of minder begrijpen? Welke andere manieren van communiceren kun je gebruiken om elkaar beter te begrijpen? Hoe leg je de regie en het initiatief in de dialoog, zoveel mogelijk bij de cliënt? En hoe kun je de behoeftes en wensen van cliënten vertalen naar werkbare afspraken die ook voor cliënten inzichtelijk en begrijpelijk zijn?

DaadKracht traint begeleiders om hun manier van communiceren af te stemmen op het communicatieniveau van de cliënt. Begeleiders leren zodanig met cliënten te communiceren dat er sprake is van een dialoog waarin de cliënt zo veel mogelijk de regie behoudt. De training is gericht op specifieke communicatievaardigheden en attitude zoals: non-verbaal spiegelen in plaats van het stellen van vragen, het toepassen van ondersteunde communicatie zoals voorwerpen, foto's, gebaren in combinatie met een aangepast spreektempo en lichaamshouding, het vergroten van de bewustwording van signalen van cliënten en het eigen handelen.

DaadKracht maakt gebruik van speciaal voor deze methodiek ontworpen fotomateriaal, bestaande uit ruim 500 foto's gemaakt met, door en voor cliënten.

De methodiek is ontwikkeld door mensen die jarenlang in de gehandicaptenzorg hebben gewerkt. Daarbij hebben ze de theorie van Totale Communicatie en de veel gehanteerde domeinen van Schalock als basis gebruikt. Begeleiders passen dit vervolgens in de praktijk toe begeleidt door een supervisie- en intervisietraject van DaadKracht- trainers.

Aandachtspunten communicatie drie niveaus verstandelijke beperking

doelgroep lvg	middengroep	middengroep	emb-groep
<ul style="list-style-type: none"> • Vereenvoudigen van eigen taal. • Gebruik van ondersteunende communicatiemiddelen. • Non-verbaal spiegelen in plaats van vragen stellen.	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik van ondersteunend communicatiemateriaal voorwerpen en foto's. • Communicatie op symboolniveau vertalen naar signaalniveau. • Inspelen op associatief vermogen.	<ul style="list-style-type: none"> • Bewust zijn van signalen van cliënten en van eigen handelen. • Objectief observeren. • Herkennen en duiden van gedrag.	

Vastleggen van wensen en afspraken in ondersteuningsplan

In dialoog proberen begeleider en cliënt samen te ontdekken waar de cliënt behoefte aan heeft. Dit resulteert in wensen en acties. Door deze samen met de cliënt vorm te geven met beeldmateriaal en eenvoudige taal, begrijpt de cliënt ze niet alleen beter, maar wordt het ook echt zijn plan. De begeleider verwerkt vervolgens de wensen en acties in het ondersteuningsplan. Op deze manier is de dialoog input voor het ondersteuningsplan.

DaadKracht zorgt ervoor dat het vastleggen van afspraken in het ondersteuningsplan niet een apart gebeuren is. Het vastleggen is een integraal onderdeel van de communicatie met cliënten over zijn wensen en de doelen waaraan de cliënt samen met zijn omgeving wil werken.

Cliëntervaringsinstrument

Van een verbetering van kwaliteit van zorg en kwaliteit van leven is sprake als de wensen van de cliënt afgestemd op de behoefte van die cliënt in kaart zijn gebracht en de acties zijn gerealiseerd. Wat merken cliënten ervan? Wat levert het hen op? Ervaren zij meer eigen regie? En in het verlengde daarvan: wat levert het begeleiders op? Zien begeleiders veranderingen bij cliënten? Verloopt het contact bijvoorbeeld beter? Begrijpen ze de cliënt beter? Hebben ze het idee dat de cliënt meer regie ervaart? Leidt dit eventueel tot andere wensen dan voorheen?

DaadKracht gebruikt in het onderzoeksdeel de wensen van cliënten en de afspraken in het ondersteuningsplan als cliëntervaringsinstrument. Aard en inhoud van de wensen en afspraken worden geanalyseerd en gekeken wordt wat er in een bepaalde periode is gerealiseerd. Dit wordt aangevuld met de mening van begeleiders en verwanten over veranderingen die zij bij de cliënt gezien hebben. DaadKracht bekijkt of begeleiders zich het geleerde eigen hebben gemaakt. Zij worden bevraagd naar hun ervaringen met de methodiek en naar hun oordeel over het effect op hun werk, hun professionele ontwikkeling en hun werkplezier. Ook de mening van cliënten over het realiseren van zijn wens(en) komt aan de orde bij de start van de nieuwe wensencyclus. Gebruik wordt gemaakt van vragenlijsten voor begeleiders, interviews met begeleiders of verwanten, analyse van video-opnames van de dialoog tussen begeleider en cliënt.

Met DaadKracht heeft u als zorginstelling inzicht in de kwaliteit van zorg en de ervaringen van cliënten en medewerkers. Niet een eenmalige kwantitatieve toetsing maar een voortdurende 'dialoog' met de cliënt over de door hem ervaren kwaliteit van bestaan, zorg en dienstverlening. Bevorderen van deskundigheid van medewerkers; het vastleggen van afspraken in het ondersteuningsplan en cliëntervaringsonderzoek en verbeterinformatie over de kwaliteit van zorg en bestaan, zijn met DaadKracht geen gescheiden zaken meer. Het is onderdeel van de dagelijkse praktijk; een cyclus die zich steeds herhaalt. Een geïntegreerd continu proces.